

PROVINCIE FLEVOLAND

Flevolandse handreiking kleine marterachtigen

Het gaat slecht met de wezel, hermelijn en de bunzing in Nederland, ofwel de kleine marterachtigen. Ook in de provincie Flevoland neemt hun aantal af. Daarom heeft Flevoland besloten deze soorten beter te beschermen. Bij ruimtelijke ingrepen zal ook onder de Omgevingswet met deze soorten rekening gehouden worden.

Omgevingswet

De kleine marterachtigen zijn niet langer vrijgesteld van verbodsbepalingen uit de Omgevingswet. Vanaf 19 januari 2021 zijn kleine marterachtigen verwijderd van Bijlage 8 'Vrijgestelde soorten' van de Omgevingsverordening Flevoland. Dit betekent dat bij een ruimtelijke ingreep voortaan mitigerende maatregelen nodig zijn als verblijfplaatsen (mogelijk) worden verstoord of aangetast.

In onderstaande informatie gaat het over de mogelijkheden en randvoorwaarden die passen bij een ruimtelijke ingreep.

Staat van instandhouding

De kleine marterachtigen zijn lastig te inventariseren soorten, waardoor de kans groot is dat zij ook bij een uitgebreid onderzoek worden gemist. De weinige waarnemingen die bekend zijn, zijn vaak gebaseerd op gevonden verkeersslachtoffers, waarnemingen vanuit broedvogelmonitoring en waarnemingen in natuurgebieden. Er is dus geen goed beeld van de verspreiding van de wezel, hermelijn en bunzing in Flevoland. Duidelijk is wel dat de trend in Flevoland vergelijkbaar is met de rest van Nederland. Aantallen en verspreiding van de soorten nemen sterk af.

Wezel

Uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) en de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren blijkt dat de wezel verspreid voorkomt in de provincie. In de afgelopen 5 jaar zijn er ongeveer 100 meldingen bekend in Flevoland. Ze komen minder voor in Oost Flevoland en in de Noordoostpolder, gezien de afname van het aantal waarnemingen en kilometerhokken (Km-hokken) in deze gebieden. Bij de toegangen tot natuurgebieden, zoals het Praamweggebied, zijn meer waarnemingen van de wezel gemeld.

Wezel – Fotograaf Edo van Uchelen

Hermelijn

De hermelijn heeft een minder goede verspreiding dan de wezel blijkt uit de NDFF en de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Hij komt vooral voor in Zuid Flevoland en op de grens van de Noordoostpolder met Overijssel. In Oost Flevoland en de Noordoostpolder zelf lijkt hij nauwelijks voor te komen. Er zijn slechts 8 waarnemingen in de afgelopen 5 jaar bekend en allemaal in de Oostvaardersplassen. Het aantal waarnemingen en km-hokken neemt af vooral in Oost Flevoland en de Noordoostpolder.

Hermelijn – Fotograaf Daniel Tuitert

Bunzing

Volgens de NDFF en de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren komt de bunzing verspreid voor in de provincie Flevoland. Er zijn drie gebieden die er uitspringen met wat meer waarnemingen. Het gaat hier om de Oostvaardersplassen, Lelystad en het Kuinderbos. Er zijn slechts 9 waarnemingen bekend van de bunzing in Flevoland over de afgelopen 5 jaar. En ook voor de bunzing geldt dat het aantal waarnemingen en km-hokken afneemt in Oost Flevoland en de Noordoostpolder.

Bunzing – fotograaf Daniel Tuitert

Onderzoek voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkeling

Voordat met een ruimtelijke ontwikkeling kan worden gestart is een onderzoek nodig over welke soorten kleine marterachtigen in het plangebied aanwezig zijn, worden verwacht of worden geraakt.

Het eerste natuuronderzoek dat wordt uitgevoerd en waarin dit wordt vastgelegd heet een zogenoemde quickscan. Hierbij wordt een inschatting gemaakt op basis van eenmalig veldbezoek en literatuuronderzoek. Wanneer er potentieel leefgebied voor kleine marterachtigen aanwezig is wordt de quickscan uitgebreid met een uitgebreide habitattoets waarin alle functies in beeld worden gebracht voor de betreffende soorten. Dit gaat om essentieel leefgebied, mogelijke verblijfplaatsen en migratieroutes.

Aanpak

Aangezien het hier gaat om lastig te inventariseren soorten, waarbij zelfs uitgebreid onderzoek nauwelijks uitsluitsel geeft over aan- of afwezigheid van kleine marterachtigen, maakt Flevoland gebruik van een alternatieve aanpak.

Stap 1:

Voer een quickscan uit en kijk goed naar de vraag of geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen aanwezig is.

Stap 2:

Wanneer aanwezigheid van kleine marterachtigen niet kan worden uitgesloten dan wel aanwezigheid waarschijnlijk is, bijvoorbeeld door data uit de NDFF of een omgevingscheck, kan de initiatiefnemer in Flevoland tussen twee benaderingswijzen kiezen:

Keuze 1) mitigatie in plaats van nader onderzoek óf;

Keuze 2) nader onderzoek uitvoeren.

Deze benaderingswijzen worden hieronder toegelicht:

Keuze 1. Mitigatie in plaats van nader onderzoek

De initiatiefnemer kiest ervoor om aanwezigheid van kleine marterachtigen niet nader te onderzoeken maar er van uit te gaan dat er verblijfplaatsen aanwezig zijn en direct in te zetten op mitigerende maatregelen.

Hiertoe wordt een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met daarbij een mitigatieplan ingediend.

Voorafgaand beantwoord men de volgende vragen:

- 1) Gaat er door de ingreep mogelijk een verblijfplaats van kleine marterachtige verloren?
- 2) Wordt er door de ingreep een migratieroute aantast waardoor er mogelijk effect is op een verblijfplaats voor kleine marterachtigen?
- 3) Is er sprake van een grootschalige activiteit (> 1 hectare)?

Indien één van deze vragen met ja, wordt beantwoord is een Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met een mitigatieplan noodzakelijk. Hierbij kan gebruikt gemaakt worden van het kennisdocument van BIJ12. Hierin staan ook voorbeelden van mitigerende maatregelen.

Wanneer alleen lijnvormige elementen worden aangetast of het plangebied is < 1 hectare, dan geldt het voorzorgbeginsel en moet wel een mitigatieplan worden opgesteld. Een vergunning is in dit geval niet noodzakelijk, maar geadviseerd wordt om het plan ter beoordeling aan de provincie voor te leggen.

Keuze 2. Nader onderzoek uitvoeren

De initiatiefnemer kiest er voor om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen in het plangebied. Het nader onderzoek dient tenminste te bestaan uit acht weken onderzoek in de periode juni tot half november. Ook onderzoek in het voorjaar is eventueel mogelijk mits dit ecologisch kan worden onderbouwd. Afhankelijk van het gebied wordt een keuze gemaakt hoe het onderzoek wordt uitgevoerd waarbij gebruik gemaakt wordt van een combinatie van geschikte middelen. Zie hiervoor het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024). Wanneer uit het nader onderzoek blijkt dat er kleine marterachtigen aanwezig zijn dan wordt een mitigatieplan opgesteld en een Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd.

Vragen

Heeft u vragen hierover dan kunt u contact met ons opnemen via natuurvergunning@flevoland.nl